

NYILATKOZAT AZ EURÓPAI EGÉSZSÉGÜGYI UNIÓÉRT

Preambulum

2020-ban láthatatlan vírus söpört végig Európán, és százezrek halálát, és sok más embernek súlyos fogyatékoságot okozott. A gazdasági tevékenység összeomlott, ami arra kényszerítette a kormányokat, hogy olyan módon avatkozzanak be, amely korábban elképzelhetetlen lett volna.

Nem ez lesz az utolsó járvány. Emellett is lesz sok más egyéb, az egészséget fenyegető veszély, ideértve a klímaváltozás hatásait, az antimikrobiális rezisztenciát és másokat. Nem folytathatjuk tovább az életünket úgy, mint korábban. Meg kell védenünk társadalmainkat, még hozzá oly módon, amely arányos a rájuk leselkedő veszedelemmel. Üdvözlünk kell az Európai Bizottság elnökének, Dr. Ursula von der Leyennek a 2020. szeptemberi, az Unió helyzetéről szóló beszédében tett egyértelmű nyilatkozatát, amely hangsúlyozza egy erősebb európai egészségügyi unió (EHU) létrehozásának szükségességét, az Európai Bizottság azirányú legújabb erőfeszítéseire építve, hogy fel lehessen lépni a határokon átnyúló egészségügyi veszélyekkel szemben.

Az Európai Unió tagállamainak kormányai az egymást követő Szerződésben az emberi egészség védelmének magas szintje¹ mellett kötelezték el magukat. Az Alapjogi Chartában a kormányok kiállnak az emberség, a méltóság és a szolidaritás² mellett. A fenntartható fejlődési célokban elkötelezték magukat a fenntartható jövő mellett. Mint tagok az Egészségügyi Világszervezet Alapokmánya mellett is elkötelezték magukat. Ezek az egészségügyi biztosítékok azonban önmagukban nem elegendőek.

Alulírottak mint európai polgárok felszólítjuk az Európai Tanácsban és az Európa jövőjéről szóló konferencián együtt üléselő politikai vezetőinket, hogy tegyék meg a következő lépést, és tegyenek kötelezettségvállalást arra, hogy létrehozzák az európai egészségügyi uniót.

Célok

Az európai egészségügyi unió a következőkkel foglalkozik majd:

- a) Valamennyi európai ember egészségére és jólétére törekszik, senkit nem hagy a sorsára;
- b) A progresszív univerzalizmus elvére alapozva megerősíti a **szolidaritást** a tagállamokon belül és azok között, mindenki számára támogatást nyújt, ideértve az egyetemes egészségügyi ellátást is mindenki számára, azonban különös tekintettel a hátrányos helyzetűek igényeire;
- c) Az európai zöld megállapodás³ elfogadásával **környezeti fenntarthatóságot** biztosít, és az egységes egészségügyi megközelítést támogató intézkedéseket részesíti előnyben, amely elképzelés összeköti az emberek egészségét az állatok és növények egészségével, hiszen velük osztozunk e bolygón;
- d) Minden európai számára **biztonságot** nyújt, megvédi őket az egészségüket fenyegető főbb veszedelmektől, valamint a bizonytalan életvitel miatti sebezhetőségtől;
- e) Lehetővé teszi, hogy **mindenki hangját meghallják**, hogy az egészségüket érintő szakpolitikákat velük együtt és ne a számukra hozzák létre.

¹ EUMSZ 168. cikk <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A12008E168>

² https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_hu

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

Szakpolitikák és egyéb intézkedések

Ezeket a célokat számos módon el lehet érni:

- a) Az Európai Unió működéséről szóló felülvizsgált szerződés 2. és 3. cikkébe rendelkezéseket építenek be az európai egészségügyi unióval kapcsolatban, amelyek egyértelmű hatáskörrel ruházzák fel az Európai Uniót, hogy fellépessen az egészségpolitika terén, és megerősítik az **egészségpolitika** státuszát az európai szerződésekben.
- b) Az **európai polgárok hangja**, amelyet az Európai Parlament képviselői fejeznek ki, felerősödik;
- c) Minthogy számos olyan, az egészséget fenyegető veszély létezik, amelyet nem állítanak meg a határok, felül kell vizsgálni az **egészségügyi veszélyekre** vonatkozó szabályozási keretet, ideértve az Egészségügyi Szükséghelyzet-reagálási Hatóság (HERA) javasolt létrehozását, a szükséghelyzetekben megfelelő ellátás biztosítására szolgáló megerősített mechanizmusokat, a következetesen meghatározott egészségügyi adatok gyors közzétételének lehetővé tétele (ideértve az EUROSTAT és az ECDC megerősített szerepét, szorosan együttműködve a tagállamokkal), a kutatásból és a gyakorlatból származó pontos és megbízható bizonyítékok gyors létrehozási mechanizmusainak megerősítése, valamint az „álhírek” által okozott veszély elhárítása érdekében;
- d) Az Európai Unió **egészségkutatással** kapcsolatos tevékenységei egy kiterjesztett egészségügyi programmal bővülnek ki az Európai horizont keretében, az Egyesült Államok Orvosbiológiai Kutatás-fejlesztési Hatósága (Biomedical Advanced Research and Development Authority, BARDA) európai megfelelőjének létrehozásával, megerősített EMA-val és egyéb intézkedésekkel, amelyek elősegítik a kutatás együttműködését Európa-szerte.
- e) Az Európai Unió és a tagállamok, felismerve az **egészségügyi munkaerő** jelentőségét, együtt fognak működni, hogy kezeljék az egészségügyi munkaerő-kapacitások egyenlőtlen megoszlását Európában, segítséget nyújtva azoknak a régióknak, amelyek kevésbé vonzzák az egészségügyi dolgozókat, továbbá támogatva az egészségügyi szakemberek közös előírások szerinti képzését és oktatását, valamint az egészségügyi dolgozók – ideértve a világ más részeiről érkezőket is – jogainak védelmét szolgáló intézkedéseket;
- f) Felismerve a **ritka betegségekkel** kapcsolatos európai együttműködés előnyeit, megerősítik az e betegségek által érintetteket támogató intézkedéseket.
- g) Az egészséget fenyegető számos veszély globális jellegét felismerve az EU **globális egészségpolitikát** dolgoz ki, együttműködve az ENSZ-szel és annak szakosodott ügynökségeivel, különösen a megerősített Egészségügyi Világszervezettel és az egészségüghöz hozzájáruló egyéb multinacionális szervezetekkel, hogy elérje az egészséggel kapcsolatos fenntartható fejlődési célokat.

Alapelvek

Minden egészségügyi szakpolitika egy sor alapelvre épül:

- a) Elsőbbség azon intézkedéseknek, amelyek **jóllétet, hosszabb és egészségesebb életet** biztosítanak minden európai számára;
- b) **Elővigyázatosság, arányosság és méltóság**, valamint az **alapvető jogok** tiszteletben tartása, ideértve a bármilyen alapon nyugvó egyenlőséget, többek között a nemet, a fajt, a bőrszínt, az etnikai vagy társadalmi származást, a genetikai tulajdonságokat, a nyelvet, a vallást vagy meggyőződést, a politikai vagy más

véleményt, nemzeti kisebbséghez tartozást, vagyoni helyzetet, születést, fogyatékossgot, kort vagy szexuális irányultságot, etnikai hovatartozást vagy szexualitást⁴;

- c) A regionális és nemzeti különbségek tiszteletben tartása mind a szakpolitikák kialakításakor és prioritásainak meghatározásakor, az eltérő kontextusok figyelembevételével, mind pedig azok végrehajtása során, figyelembe véve a **szubszidiaritás** elvét;
- d) A tagállamokon belüli és azok közötti, valamint a világ többi részével való **szolidaritás** olyan intézkedésekkel, amelyek a biztonságos és hatékony egészségügyi szolgáltatások nyújtására való képességet védelmezik. Senki nincs addig biztonságban, amíg mindenki biztonságba nem kerül.

2020. május 9-én Európa megemlékezett a Schumann-nyilatkozat 70. évfordulójáról. Ez volt az a nyilatkozat, amely kikövezte az utat az Európai Unió számára. Európa hét évtizedes történelme megmutatja, hogy a nagyobb átalakulások ritkán gyorsak vagy könnyűek. Inspiráljanak minket Robert Schuman szavai: A világ egészségét „...csak úgy lehet megőrizni, ha az azt fenyegető veszélyekkel arányban álló kreatív erőfeszítéseket teszünk„.

---

⁴ Az Alapjogi Charta 21. cikke